

Отже, страхування життя є важливим засобом соціального забезпечення людини. Розвиток страхування життя в Україні є необхідним, а допомога з боку держави та ефективне вирішення проблем, які мають страхові компанії, допоможуть постійно розвивати цей сегмент ринку фінансових послуг, а з іншого боку якщо в Україні буде розвиватися та удосконалюватися страхування життя, то обов'язково будуть спостерігатися позитивні тенденції для населення, що проживає в даній країні, тобто це забезпечення громадян пенсіями, а також стабільне та щасливе майбутнє для молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чала Ю.В. Ринок страхування життя в Україні: тенденції та європейський досвід. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Vsnaui/2011_1/4Chala.pdf.
2. Підсумки діяльності страхових компаній за 2016 рік [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Офіційний сайт]. – Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/sk_%202016.pdf.
3. Тимченко Т. Страхування життя в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marshaller.com.ua/tymchenko-t-a-strahuvannya-zhyttya-v-ukrajini/>.

Гофбавер Надія Богданівна, студентка 4 курсу,
Стефанків Оксана Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів,

РОЛЬ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Сучасний етап розвитку економіки України висуває нові вимоги до грошово-кредитної політики, які полягають у необхідності стимулювання розвитку внутрішнього ринку через ефективне регулювання грошового обігу для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави. Проблеми грошового обігу та грошово-кредитної політики ґрунтовно досліджуються в працях відомих зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких: Д. Ван-Хуза, А. Гальчинський, А. Гриценко, О. Дзюблук, В. Лагутін, В. Міщенко, П. Нікіфоров, О. Петрик, А. Чухно та інші вчені.

Під грошово-кредитною політикою розуміють комплекс заходів скоординованих на досягнення визначених стратегічних цілей економічного розвитку, які держава проводить через центральний банк з допомогою регулятивних інструментів. Цільова спрямованість інструментів грошово-кредитної політики визначається спрямованістю економічної політики держави, ступенем відкритості її економіки, рівнем розвиненості грошово-кредитного ринку, особливостями національної банківської системи. Для сучасного етапу розвитку економіки України найгострішою є проблема зміни структури грошових потоків з метою подолання інвестиційної кризи. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває кредитний канал трансмісійного механізму, який є своєрідним «кількісним» механізмом, тобто конкретизує залежність обсягів банківського кредитування та рівня економічного зростання країни.

Вкрай складна макроекономічна та соціально-політична ситуація в Україні відобразилася негативним чином і на стані грошового обігу. Так, на кінець грудня 2014 р. залишки за грошовим агрегатом М3 становили 956,7 млрд. грн [1], що на 47,7 млрд. грн (або

на 5,3 %) більше у порівнянні із попереднім роком. Негативним явищем є досить високий рівень готівкових коштів в структурі грошової маси України – 29,6 % станом на 1.01.2015 р, що викликано значним впливом коштів з банківської системи з одночасною трансформацією в готівку, що зумовлено підвищеним емоційним фоном. Високий рівень питомої ваги готівки у структурі грошової маси ускладнює можливість ефективного проведення грошово-кредитної політики через обмеженість монетарних інструментів управління. Критичне значення за останні десятиліття рівня золотовалютних резервів України є додатковим свідченням відсутності ефективною грошово-кредитної політики. Так, станом на кінець 2014 р. обсяг золотовалютних резервів становив 7,5 млрд. дол., в той час коли в 2010 р. даний показник дорівнював 34,5 млрд. дол. [2].

Головним завданням грошово-кредитної політики держави є забезпечення стабільності національної грошової одиниці, поряд з цим, з метою підвищення рівня здатності фінансової системи протистояти зовнішнім проявам, починаючи із 2014 р. НБУ запроваджено перехід від режиму фіксованого курсоутворення в межах валютного коридору до гнучкого валютного курсу, що відразу негативним чином позначилося на його динаміці не на користь гривні. Але з іншого боку, враховуючи значне зменшення обсягів валютних резервів у зв'язку із підтриманням національної грошової одиниці, є виправданим.

Проте, суттєвий перегляд грошово-кредитної політики на 2016 р., вироблення основних її орієнтирів сприяли постійному зростанню золотовалютних резервів на протязі восьми місяців 2015 р. Збільшення резервів відбулося в першу чергу за рахунок надходжень від міжнародних та двосторонніх партнерів України на користь уряду, а також за операціями swap з центральними банками інших держав. Крім того, нагромадженню міжнародних резервів сприяли інтервенції Національного банку України на міжбанківському валютному ринку. Золотовалютні резерви України в серпні 2015 р. зросли на 2,24 млрд. дол. – до 12,6 млрд. дол. Цьому сприяло, насамперед, надходження від МВФ чергового траншу кредиту за програмою ERF (Extended Fund Facility) в сумі 1,65 млрд. дол.[3]. У період загострення напруги на фінансовому ринку Національний банк України розширив можливості банків з підтримки ними своєї ліквідності через механізми рефінансування, пом'якшив вимоги до формування банками обов'язкових резервів, обмежив проведення певних активних операцій банків в іноземній валюті, упорядкував правила здійснення валютних операцій. Стриманий характер грошово-кредитної політики відобразився помірною динамікою зростання показника монетарної бази також повернення депозитів, що відповідним чином відобразилося на динаміці грошової маси у 2016 році.

Грошово-кредитна політика зводиться до економічного регулювання через механізми зміни пропозиції грошей та їх ціни на грошовому ринку. Проведення Нацбанком стримуючої грошово-кредитної політики дозволило суттєво зменшити темпи зростання грошової маси. Значне обмеження обсягів грошової маси зменшує рівень інфляції, проте призводить до скорочення виробництва. Надмірне зростання обсягів грошової маси провокує значну інфляцію витрат. На зростання грошової маси в Україні в 2016 році найбільше вплинула активна соціальна політика Уряду. Серед факторів інфляції найсуттєвішими є економічна та політична нестабільність в Україні. Погіршення ситуації у фінансовому секторі та пов'язані з цим очікування нестабільності курсу національної валюти підвищили оцінку впливу обмінного курсу на інфляційні процеси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Офіційний сайт Національного банку України – Монетарний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>*

2. Калетнік Г. М. *Державне регулювання економіки* : [навч. посіб]. / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай - К. : «Хай-Тек Пресс», 2011. – 428 с.
3. Марченко О. В. *Проблемні аспекти реалізації грошово-кредитної політики України* / О. В. Марченко // *Комунальне господарство міст : Економічні і соціальні аспекти удосконалення господарських механізмів.* – 2016. – № 115. – С. 67-73.

Грабовецька Мар'яна Ігорівна, *магістр 1 курсу,*
Фурса Тетяна Петрівна, *к.е.н., доцент,*
доцент кафедри обліку та фінансів,

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМТВА: ПРАГМАТИЗМ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

З метою досягнення підприємствами та іншими суб'єктами господарювання конкурентоспроможності, необхідно вміло розвивати всі елементи потенціалу, а саме: технічні, структурно-функціональні, матеріальні, соціальні та трудові. Це змушує підвищувати увагу керівників всіх підприємницьких структур до найраціональнішого управління всіма технологічними й організаційними змінами, які відбуваються на підприємствах, а особливо до ефективного використання їхніх потенційних економічних можливостей.

У сучасних умовах, які характеризуються нестабільністю економіки, мінливістю кон'юнктури ринків, характерною особливістю формування фінансового потенціалу стає механізм адаптації планів підприємства до змін як зовнішніх так і внутрішніх умов. Від стану фінансового потенціалу залежить економічне і фінансове благополуччя не тільки самих господарюючих суб'єктів, але і держави і суспільства в цілому. Тому, важливим є ефективність управління фінансовим потенціалом підприємств, як фактора, який відображає наявність і ефективне використання власних фінансових ресурсів.

Термін «потенціал» у своєму етимологічному значенні походить від латинського слова «potentia» й означає «приховані можливості», які в господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю. У вітчизняній економічній літературі цей термін у широкому розумінні трактують як можливості, наявні сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для чого-небудь [2]. Механізми та інструменти формування й використання фінансових активів підприємства в ринкових умовах значно змінюються. Початковими вимогами до організації фінансового управління стають економічна відповідальність та оперативна адаптивність до змін у зовнішньому оточенні, які стимулюють економічну зацікавленість суб'єктів господарювання до раціонального формування та ефективного використання власних фінансових ресурсів.

Практична реалізація цих вимог досягається шляхом розвитку фінансового потенціалу, який визначає фінансові можливості й конкурентоспроможність підприємств у динамічних ринкових умовах. Тому адекватна інтерпретація й ідентифікація фінансового потенціалу в умовах ринкової економіки набувають важливого значення як для наукових досліджень всіх інших аспектів його прояву, так і для розробки ефективних механізмів управління фінансовою діяльністю підприємств.

Оскільки, фінансовий потенціал відноситься до сфери економічної діяльності, метою відносин, які відображає дана категорія є формування, розподіл та перерозподіл,